

Innspill til Statnetts høring av ny tariffmodell

Vi i Hafslund takker for muligheten til å gi innspill til Statnetts høring av ny tariffmodell. Hafslund har eierinteresser i produksjon av elektrisitet og fjernvarme gjennom selskapene Hafslund Kraft og Hafslund Celsio. Videre tilbyr Hafslund fleksibilitetstjenester og har eierinteresser i Elvia og Fredrikstad Energi. Flere av Hafslunds økonomiske interesser påvirkes dermed av Statnetts tariffer.

Overordnede innspill

Vi støtter opp under hovedprinsippene om en samfunnsmessig rasjonell og sikker utnyttelse og utbygging av kraftnettet, med en tariffstruktur basert på ikke-diskriminerende og objektive vilkår. I et kraftsystem med økende andel uregulerbar produksjon vil vi også understreke viktigheten av velfungerende fleksibilitetsmarkeder og riktige insentiver til å tilby fleksibilitet, inkludert forbrukerfleksibilitet. For å bedre ressursutnyttelsen i kraftmarkedet er det viktig med enklere markedsadgang i fleksibilitetsmarkedene, også for eksterne aktører som kan aggregere opp fleksibelt forbruk.

Flere av Statnetts forslag til endring i tariffstruktur kan medføre omfattende endringer i tariffene med tilhørende store økonomiske konsekvenser for enkeltaktører. Vi oppfordrer derfor Statnett til å sikre et godt kunnskapsgrunnlag og gjennomføre grundige og åpne prosesser med god involvering før eventuelle endringer innføres eller foreslås til myndighetene.

Endringer i Statnetts tariffstruktur kan også til en viss grad bli speilet i underliggende nett. Virkningene av slike eventuelle følgeeffekter er vanskelig å vurdere i forslaget her. Dette taler også for ekstra grundige prosesser med god involvering.

I vurderingen av tiltak for dempe investeringsbehovet i kraftnettet og tilføre fleksibilitet, vil vi benytte anledningen til å understreke fjernvarmens viktige rolle i energisystemet. Fjernvarme erstatter elektrisitet til oppvarming og avlaste slik nettet i de dimensjonerende timene. Fjernvarme kan produseres med ulike innsatsfaktorer, og er slik en viktig leverandør av fleksibilitet til kraftsystemet. Fjernvarmeproduksjon basert på elektrisitet som energikilde kan reguleres opp eller ned ettersom hva kraftsystemet trenger. Hafslund Celsio jobber nå med muligheter for å delta i reservemarkedene med forbruk i NO1.

Kapasitetsledd

Vi anerkjenner prinsippet om at kapasitetsledd i tarifferingen for forbruk kan gi signaler om mer effektiv utnyttelse av nettet på lang sikt. Samtidig er det viktig at et kapasitetsledd ikke blir for dominerende og undergraver signalene i fastleddet som skal gi fleksibilitet på kort sikt. Generelt mener vi det er viktig med signaler til reduksjon i effektuttak i de timene/periodene

hvor nettet er høyt belastet, og at det ikke gis uhensiktsmessig høye kostnader for effektbruk når det ikke er høy belastning og god kapasitet i nettet.

Økt bidrag fra balanseansvarlige aktører

Vi mener at det bør være grunnlag for at ubalanser i de ordinære markedene finansierer en større del av Statnetts systemdriftskostnader, ettersom de er en viktig årsak til at kostnadene oppstår. Som kraftprodusent ser vi at systemkostnadene øker, og vi støtter prinsippet om at det bør være de som forårsaker behovet for systemdriftskostnader også må dekke kostnadene. Ved at kostnadene for ubalanser økes, gis det sterkere insentiver til å holde balanse og levere i henhold til avtalt solgt eller kjøpt volum.

Statnett får betydelige flaskehalsinntekter fra kraftutveksling med utlandet. Systemdriftskostnader som er nødvendige for å opprettholde handelskapasitet bør betraktes som «kostnader for ervervelse av inntekt», og således bør flaskehalsinntekter finansiere systemdriftskostnader forbundet med utenlandshandel med kraft. Allokering av reservekapasitet og redusert handelskapasitet mellom prisområder i Sør-Norge den siste tiden innebærer også økte flaskehalsinntekter for Statnett og reduserte systemdriftskostnader. Dette er ett eksempel på at det også er en sammenheng mellom innenlandske flaskehalsinntekter og systemdriftskostnader. Innføringen av NBM og flytbasert markedskobling er andre eksempler. På bakgrunn av dette mener vi også det er riktig å bruke interne flaskehalsinntekter til å finansiere deler av systemdriftskostnadene.

Systemdriftskostnadene som overføres til balanseoppgjøret finansieres hovedsakelig gjennom et volumgebyr for både produksjon og forbruk. Vi kan ikke se at det har noen vesentlig virkning med hensyn på effektivitet eller fordeling om deler av Statnetts systemdriftskostnader finansieres over tariffen eller via volumgebyret i balanseoppgjøret.

Vurderinger av utforming av energileddet, anleggsbidragsregelverket og fastleddet

Vi er positive til grundige og åpne vurderinger av om energileddet bidrar til effektiv ressursutnyttelse og gode lokaliseringssignaler. Vi er også positive til grundige og åpne vurderinger av anleggsbidragsregelverket og fastleddet med sikte på en mest mulig hensiktsmessig og effektiv utforming.

Reservasjonstariff

Vi mener det er viktig å forhindre at køen for nettilknytninger inneholder urealistiske prosjekter eller overbestilling av kapasitet. En godt utformet reservasjonstariff vil kunne bidra til å hindre at mindre seriøse aktører tar opp unødig plass i nettkøen. En utredning av reservasjonstariff må være grundig og oppfylle kravene til en god involverende prosess som beskrevet over.

Reaktiv effekt

Hafslund kompenseres i dag for reaktiv effekt i henhold til en fast betalingsmodell basert på installert ytelse og en sats i henhold til Forskrift om systemansvaret i kraftsystemet §15. Tariffering av reaktiv effekt vil kreve forskriftsendring, og må utredes grundig.

Innmatingstariff

I henhold til EU-regler som er implementert i norsk lovgivning på grunnlag av EØS-avtalen, er det satt et tak på tariffen for kraftprodusenter. Det er store forskjeller i hvilke tariffkostnader produsenter belastes i ulike europeiske land. Statnett har bestemt at tariffen for norske produsenter skal være lik det gitte taket. Andre europeiske land har valgt å sette innmatingstariffen lik null. Dette medfører at Norge har blant de høyeste tariffene for produsenter i Europa.

Høyere innmatingstariff for kraftprodusentene vil, alt annet likt, øke kraftprodusentenes produksjonskostnader. Siden en eventuell tarifføkning vil være den samme over året, vil den øke produsentenes kostnad for å tilby kraft inn i markedet. Økte produksjonskostnader vil svekke lønnsomheten av nye investeringer i kraftproduksjon. Spesielt vil dette påvirke prosjekter som i utgangspunktet har marginal lønnsomhet.

Samfunnsøkonomisk teori tilsier at de faste kostnadene i nettet som hovedregel bør dekkes av forbrukere, og i hovedsak alminnelig forbruk, av hensyn til effektivitet og harmonisering av konkurranse både mellom ulike produksjonsteknologier og mellom kraftprodusenter i ulike land. Hafslund mener derfor det ikke er grunn til å oppheve eller endre taket på innmatingstariffen.